

FIȘA DISCIPLINEI

„Expresii trinitare” vetero-testamentare în Sfânta Scriptură

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Doctrină, Hermeneutică și Istorie Bisericească
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			„Expresii trinitare” vetero-testamentare în Sfânta Scriptură				Codul disciplinei	OMR00042
2.2. Titularul activităților de curs					Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă			
2.3. Titularul activităților de seminar					Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă			
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DA	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					14
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					69
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					55
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					144
3.8. Total ore pe semestru					200
3.9. Numărul de credite					8

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	- Informații fundamentale despre conținutul Vechiului Testament și despre viziunea ortodoxă asupra scopului interpretării Sfintei Scripturi. - Cunoașterea și capacitatea de a aplicare a principiilor de interpretare patristice, iudaice, moderne pe textul Sfintei Scripturi. - Cunoașterea temelor de teologie biblică a Vechiului Testament.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Prezența minim 75%, cu materialele didactice specifice (Sfânta Scriptură, alte resurse indicate). • În cazul referatelor, plagiatul și fraudă conduc la anularea lucrărilor în cauză și implicit la necesitatea refacerii lor în vederea promovării.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	• Realizarea unei lucrări de seminar/laborator în conformitate cu cerințele și criteriile stabilite.

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	<i>Dezvoltă software cu sursă deschisă</i> • Exploatează și creează software cu sursă deschisă • Este familiarizat(a) cu principalele modele de software cu sursă deschisă, cu sistemele de acordare a licențelor și cu practicile de codificare adoptate în mod obișnuit în producția de software cu sursă deschisă <i>Promovează transferul de cunoștințe</i> • Implementează o amplă sensibilizare cu privire la procesele de valorificare a cunoștințelor; menită să maximizeze fluxul bidirecțional de tehnologie, proprietate intelectuală, expertiza și capacitate între baza de cercetare și industrie sau sectorul public <i>Desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar</i> • Desfășoară activități de cercetare dincolo de limitele disciplinare și funcționale <i>Promovează implicarea publicului în cercetare</i> • Dialoghează cu publicul în ceea ce privește conceperea, desfășurarea și difuzarea cercetării <i>Gestionează date interoperabile și reutilizabile accesibile și ușor de găsit</i> • Produce, descrie, stochează, conservă și (re)utilizează date științifice bazate pe principiile FAIR (facil de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile), asigurându-se că datele sunt cât mai deschise posibil și cât de închise este necesar <i>Vorbește mai multe limbi străine</i> • Stăpânește limbi străine pentru a putea comunica într-una sau mai multe limbi străine <i>Conștientizează dimensiunea interculturală</i> • Manifestă sensibilitate față de diferențele culturale, luând măsuri care să faciliteze o interacțiune pozitivă între organizațiile internaționale, între grupuri sau indivizi ce provin din culturi diferite și promovează integrarea acestora în cadrul unei comunități <i>Oferă consultanță cu privire la îmbunătățirile în materie de eficiență</i> • Analizează informațiile și detaliile proceselor și produselor • Oferă consiliere cu privire la posibile îmbunătățiri ale eficienței care ar putea fi puse în aplicare și care ar însemna o valorificare a resurselor <i>Menține relații cu reprezentanți locali</i> • Menține relații bune cu reprezentanții comunității științifice, economice și ai societății civile de la nivel local
Competențe transversale	<i>Gândește analitic</i> • Studentul va fi capabil să gândească rațional • Studentul va fi capabil să gândească logic • Studentul va fi capabil să aplice gândirea logică • Studentul va fi capabil să aplice analiza structurală • Studentul va fi capabil să aplice gândirea structurată • Studentul va fi capabil să utilizeze raționamentul logic • Studentul va fi capabil să dezvolte o abordare analitică

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Introducerea studentului în sfera textelor scripturistice vechitestamentare cu relevanță trinitară. • Cunoașterea și aplicarea tradiției exegetice patristice și iudaice cu privire la textele propuse spre analiză în cadrul cursului. • Exersarea aptitudinilor exegetice specifice exegezei biblice patristice și iudaice. • Dezvoltarea capacităților de realizare și conducere a unui dialog iudeo-creștin.
7.2 Obiectivele specifice	• Sprijinirea studentului în identificarea modalităților de aplicare a principiilor interpretative și a modalităților de actualizare a conținutului Scripturii pentru contemporaneitate.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în hermeneutică: scopul și metodele hermeneuticii; principii hermeneutice fundamentale	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
2. Hermeneutica patristică: Sfântul Ioan Gură de Aur	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
3. Limbajul simbolic (prefigurativ și tipologic); relația tip-antitip	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
4. Monoteism radical și prefigurare trinitară în scrierile vetero-testamentare	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
5. Relevanțe trinitare în Pentateuh; abordare exegetică a pasajelor: Fac. 1, 26-27, Fac. 3, 22; Fac. 11, 7.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
6. Mântuirea și ideea mesianică în Pentateuh; abordări exegetice pasajelor cu relevanță mesianică: Fac. 3, 15; Fac. 22, Fac. 14, 18-20, Fac. 28, 12-22.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
7. Mântuirea și ideea mesianică în Pentateuh; abordări exegetice pasajelor cu relevanță mesianică: Ieș. 3, 1-3; Ieș. 12; Num. 21, 6-9 ș. a.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
8. Malak Yahve, Malak panim – îngerul Domnului	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
9. Davar – Cuvântul lui Dumnezeu în Pentateuh și în scrierile profetice. Reper exegetic: Is. 55, 10-11	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
10. Ebed Yahve – exprimări mesianice în cărțile profetice	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
11. Ruah Elohim, Ruah Yahve în Pentateuh; Facerea 1, 2; Abordare exegetică a pasajelor cu relevanță pnevmatologică. Relația cu Noul Testament	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
12. Ruah Elohim – energie sau prezență personală în scrierile profetice? Repere exegetice la Iez. 37.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
13. Ruah Elohim – energie sau prezență personală în scrierile profetice? Repere exegetice la Is. 61, 1; Ioil 3.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
14. Concluzii formale: Taină și cunoaștere – Dumnezeu treimic în Pentateuh și scrierile profetice	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice

Bibliografie

Ediții Scripturistice:

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, quaeanteacooperantibus A. Alt, O. Eissfeldt, P. Kahleediderat R. Kittel, EditioFunditus Renovata, adjuvantibus H. Bardtke, W. Baumgartner, P. A. H. de Boer, O. Eissenfeldt, J. Fichtner, G. Gerleman, J. Hempel, F. Horst, A. Jepsen, F. Maass, R. Meyer, G. Quell, Th. H. Robinson, D. W. Thomas cooperatibus H. P. Ruger et J. Zieglerediderunt K. Elliger et W. Rudolph, TextumMasoreticumcuravit H. P. Ruger, MASORAM ELABORAVIT G. E. Weil, Editiotertia emendata opera W. Rudolph et H. P. Ruger, DeurscheBibelgesellschaft, Stuttgart, 1987.
- *Septuaginta*, Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs, editio minor, duo volumina in uno, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1935.

- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.

Resurse patristice și iudaice:

- Neusner, Jacob, *The Babylonian Talmud: A Translation And Commentary*, 22 vol., Hendrickson, Peabody, 2006.
- Origen, *Omilii, comentarii și adnotări la Geneză*, trad. de Adrian Muraru, Ed. Polirom, Iași, 2006.
- Philon d'Alexandrie, *De Opificio Mundi*, introduction générale par Roger Arnaldez, professeur à l'Université de Lyon; introduction, traduction et notes par R. Arnaldez, collection «Œuvres de Philon d'Alexandrie» N° 1, Editions du Cerf, Paris, 1961.
- Philon din Alexandria, *Comentariu alegoric al Legilor sfinte după lucrarea celor șase zile*, trad. de Zenaida A. Luca, Ed. Herald, București, 2006.
- Sf. Grigorie de Nyssa, *Despre crearea omului*, în „PSB”, vol. 29, trad. de Dumitru Stăniloae și Ioan Buga, EIBMO, București, 1982.
- Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilii la Facere I-II*, în „PSB”, vol. 21-22, trad. de Dumitru Fecioru, EIBMO, București, 1987, 1989.
- Sf. Vasile cel Mare, *Despre Sfântul Duh*, PSB 12, EIBMBOR, 1988.
- Sf. Vasile cel Mare, *Omilii la Hexaemeron*, în „PSB”, vol. 17, trad. de Dumitru Fecioru, EIBMO, București, 1986, pp. 69-180.
- WILLIS, John R., ed., *The Teachings of the Church Fathers*, Herder & Herder, New York, 1966.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Introducere în hermeneutică: scopul și metodele hermeneuticii; principii hermeneutice fundamentale	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
2. Hermeneutica patristică: Sfântul Ioan Gură de Aur	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
3. Limbajul simbolic (prefigurativ și tipologic); relația tip-antitip	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
4. Monoteism radical și prefigurare trinitară în scrierile vetero-testamentare	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
5. Relevanțe trinitare în Pentateuh; abordare exegetică a pasajelor: Fac. 1, 26-27, Fac. 3, 22; Fac. 11, 7.	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
6. Mântuirea și ideea mesianică în Pentateuh; abordări exegetice pasajelor cu relevanță mesianică: Fac. 3, 15; Fac. 22, Fac. 14, 18-20, Fac. 28, 12-22.	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
7. Mântuirea și ideea mesianică în Pentateuh; abordări exegetice pasajelor cu relevanță mesianică: Ieș. 3, 1-3; Ieș. 12; Num. 21, 6-9 ș. a.	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
8. Malak Yahve, Malak panim – Îngerul Domnului	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
9. Davar – Cuvântul lui Dumnezeu în Pentateuh și în scrierile profetice. Reper exegetic: Is. 55, 10-11	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
10. Ebed Yahve – exprimări mesianice în cărțile profetice	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
11. Ruah Elohim, Ruah Yahve în Pentateuh; Facerea 1, 2; Abordare exegetică a pasajelor cu relevanță pnevmatologică. Relația cu Noul Testament	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
12. Ruah Elohim – energie sau prezență personală în scrierile profetice? Repere exegetice la Ieș. 37.	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
13. Ruah Elohim – energie sau prezență personală în scrierile profetice? Repere exegetice la Is. 61, 1; Ioil 3.	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice
14. Concluzii formale: Taină și cunoaștere – Dumnezeuul treimic în Pentateuh și scrierile profetice	expozitivă, discuție colectivă	2 ore fizice

Bibliografie

Lucrări de referință, comentarii biblice, studii:

- BOBRINSKOY, Boris, *Taina Preasfintei Treimi*, EIBMBOR, București, 2005.

- BRECK, John, *Sfânta Scriptură în tradiția Bisericii*, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2003.
- CHIRILĂ, Ioan, *Fragmentarium exegetic filonian*, Ed. Limes, Cluj Napoca 2002.
- CHIRILĂ, Ioan, *Sfânta Scriptură – Cuvântul cuvintelor*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2010.
- GADAMER, Hans Georg, *Adevăr și metodă*, Teora, 2001.
- JACOB, Edmond, *Théologie de l'Ancien Testament*, Delachaux & Niestlé, Paris, 1955.
- NEAGA, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament, Însemnări pe marginea textelor mesianice*, Sibiu, 1944.
- NEGOIȚĂ, Athanase, *Teologia biblică a Vechiului Testament*, Ed. Sophia, București, 2004.
- VON RAD, Gerhard, *Old Testament Theology, The Theology of Israel's Prophetic Traditions*, 2 vol., trans. by D. M. STALKER, SCM Press, London, 1998.
- WESTERMANN, Claus, *Théologie de l'Ancien Testament*, trad. par Lore JEANNERET, Labor et Fides, Genève, 2002.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul este o formă de dialog inter-religios, intercultural și de analiză geo-politică pe teme religioase.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Asimilarea informațiilor fundamentale privitoare la o teologie comparată între creștinism și iudaism.	Examen oral	80 %
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de a integra într-un discurs propriu conceptele asimilate.	Prezentarea unei lucrări de seminar.	20 %
	Flexibilitatea în abordarea exercițiilor tematice propuse, care reflectă o bună cunoaștere a informațiilor dar și capacitatea de valorificare a lor în varii moduri.		
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoaște elementele de bază ale istoriei religiilor și a elementelor comparative interreligioase.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:

01.04.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:

17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

